

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНІ МОДЕЛІ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ

ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ МАГІСТРА

В ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 05 «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»

ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 053 «ПСИХОЛОГІЯ»

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО КАФЕДРОЮ ПРИКЛАДНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

УКЛАДАЧ ПРОГРАМИ: кандидат психологічних наук,
доцент кафедри прикладної психології Осика О.В.

РЕЦЕНЗЕНТИ: кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Свіденська Г.М.,
кандидат психологічних наук, доцент кафедри прикладної психології Єгорова О.Б.

ВСТУП

Навчальна програма вивчення дисципліни «Соціальні моделі психокорекційної роботи» складена відповідно до освітньої програми та навчального плану підготовки здобувачів ступеня вищої освіти магістр спеціальності 053 Психологія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності діяльності практичних психологів в різних напрямках зарубіжної психокорекційної практики та при використанні методів практичної психокорекції.

Міждисциплінарні зв'язки: вікова психологія, психодіагностика, сучасні напрями зарубіжної психології.

Програма навчальної дисципліни містить такі змістові модулі:

1. Змістовий модуль 1. Основні напрямки в зарубіжній психокорекційній практиці
2. Змістовий модуль 2. Екзистенціальний, психодинамічний та біхевіоріальний напрямки
3. Змістовий модуль 3. Психологічна корекція як вид діяльності практичного психолога

1. Мета й завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальні моделі психокорекційної роботи» є оволодіти теоретичними знаннями та практичними навичками з використання різних психокорекційних напрямків та їх методик й технологій.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціальні моделі психокорекційної роботи» є

- 1) здійснення психологічного аналізу зарубіжних концепцій та методів практичної корекції;
- 2) вивчення основ діяльності практичного психолога в певному напрямку;
- 3) використання психотехнік у роботі з клієнтом;
- 4) дослідження особливостей ефективної взаємодії психолога та клієнта;
- 5) сприяння професійному розвитку студентів.

1.3. За результатами вивчення дисципліни у здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

загальні: готовність до оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками з використання різних психокорекційних напрямків та їх методик й технологій.

спеціальні: здатність використовувати психокорекційні методи й технології при проведенні психокорекційних заходів в різних закладах. Відокремлювати, аналізувати механізми колекційного впливу

На вивчення навчальної дисципліни відведено 150 години /5 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні напрямки в зарубіжній психокорекційній практиці

ТЕМА 1. Психодинамічний напрямок

Корекційний вплив в класичному психоаналізі. Класичний психоаналіз З. Фрейда. Техніки.

ТЕМА 2. Індивідуальна психологія А. Адлера

Основні положення концепції А. Адлера. Позиція психолога клієнта. Техніки.

ТЕМА 3. Клієнт – центрована терапія К. Роджерса

Основні поняття клієнт – центрованого підходу. Позиція психолога. Вимоги і очікування від клієнта. Техніки.

Змістовий модуль 2. Екзистенціальний, психодинамічний та біхевіоріальний напрямки

ТЕМА 4. Філософсько-психологічні засади йоготерапії В. Франкла

Зміст теорії. Основні завдання корекції. Техніки корекційної роботи.

ТЕМА 5. Основні аспекти трансактного аналізу Е. Берна

Основні поняття концепції. Вимоги і очікування від клієнта. Техніки.

ТЕМА 6. Концептуальні основи Гештальт терапії Ф. Перзла

Основні поняття концепції. Вимоги і очікування від клієнта, позиція психолога. Методи і прийоми корекційної роботи.

Змістовий модуль 3. Психологічна корекція як вид діяльності практичного психолога

ТЕМА 7. Методи практичної психокорекції. Ігротерапія. Арттерапія

Ігротерапія в вітчизняній психологічній практиці. Загальна характеристика методу арттерапії. Основні види і форми арттерапії. Музикотерапія. Бібліотерапія. Танцювальна терапія. Проективний малюнок. Казкотерапія. Лялькотерапія.

ТЕМА 8. Психологічна корекція як сфера діяльності практичного психолога. Індивідуальна і групова психокорекція

Вимоги до формування корекційних груп. Види корекційних груп. Методика роботи в різних корекційних групах.

ТЕМА 9. Психокорекція дитячо-батьківських та сімейних відносин

Сім'я як об'єкт психокорекційного процесу. Методики корекції сімейних та дитячо-батьківських відносин.

3. Рекомендована література

1. Абрамова Г.С. Возрастная психология / Г.С.Абрамова. – М.: Академический проект, 2000. – 624 с.
2. Адлер А. Практика и теория индивидуальной психологии: лекции по введению психотерапии для врачей, психологов и учителей / А.Адлер. – М.: Издательство Института психотерапии, 2002. – 214 с.
3. Ананьев Б.Г. Человек как предмет познания. 3-е изд. /Б.Г.Ананьев. – СПб.: Питер, 2010. – 288 с.
4. Андреева Г.М. Психология социального познания: Учеб.пособ. для студентов вузов.3-е изд., перераб и доп. /Г.М.Андреева. – М.: Аспект Пресс, 2000. – 303 с.
5. Андреева Ю. Танцетерапия /Ю.Андреева. – М., СПб: Диля, 2005. – 256 с.
6. Аронсон Э. Социальная психология. Психологические законы поведения человека в социуме / Э.Аронсон, Т.Уилсон, Р.Эйкерт. – СПб.: Прайм-Еврознак, М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2004. – 558 с.
7. Асмолов А.Г. Психология личности: учебник для вузов. Принципы общепсихологического анализа /А.Г.Асмолов. – М.: Изд-во МГУ, 1990. – 367 с.
8. Асмолов А.Г. Психология личности: Культурно-историческое понимание развития человека / А.Г.Асмолов. – М.: Смысл, 2007. – 478 с.
9. Батаршев А.В. Тестирование: Основной инструментарий практического психолога: Учеб.

- пособие / А.В.Батаршев. – М.: Дело, 1999. – 240 с.
10. Берн Э. Игры, в которые играют люди. Психология человеческих взаимоотношений; Люди, которые играют в игры. Психология человеческой судьбы /Э.Берн. – СПб. – Питер, 2013. – 400 с.
 11. Берн Э. Познай себя. О психиатрии и психоанализе – для всех, кто интересуется / Э.Берн. – Екатеринбург: Литур, 2001. – 368 с.
 12. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 1: Особистісно-орієнтовний підхід: теоретико-технологічні засади: Навч.-метод. видання /І.Д.Бех. – К.: Либідь, 2003. – 280 с.
 13. Битянова М.Р. Организация психологической работы в школе /М.Р.Битянова. – М.: Совершенство, 1998. – 298 с.
 14. Божович Л.И. Проблемы формирования личности /Л.И.Божович / Под ред. Д.И.Фельдштейна /Вступительная статья Д.И.Фельдштейна. 2-е изд. – М.: Институт практической психологии; Воронеж: НПО «МОДЭК», 1997. – 352 с.
 15. Большая энциклопедия психологических тестов. – М.: Эксмо, 2005. – 416 с.
 16. Булах І.С. Психологія особистісного зростання підлітка. – К.: НПУім. М.П.Драгоманова, 2003. – 340 с.
 17. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика личности / Л.Ф.Бурлачук. – К.: Высшая школа, 1990. – 294 с.
 18. Вачков И.В. Сказкотерапия: развитие самосознания через психологическую сказку /И.В.Вачков. – М.: Ось – 89, 2001. – 144 с.
 19. Вилюнас В.К. Психологические механизмы мотивации человека / В.К.Вилюнас. – М.: Изд-во МГУ, 1990. – 287 с.
 20. Выготский Л.С. Психология развития ребёнка /Л.С.Выготский. – М.: Смысл; Эксмо, 2004. – 512 с.
 21. Гильбух Ю.З. Умственно одарённый ребёнок. Психология, диагностика, педагогика / Ю.З.Гильбух. – К.: Укрвузполитграф, 1992. – 84 с.
 22. Грэнлюнд Э. Танцевальная терапия. Теория, методика, практика / Э.Грэнлюнд, Н.Ю.Оганесян. – СПб.: Речь, 2004. – 288 с.
 23. Дилео Д. Детский рисунок: диагностика и интерпретация /Д.Дилео. – М.: Эксмо, 2002. – 272 с.
 24. Дусаविцкий А.К. Развитие личности в учебной деятельности / А.К.Дусаविцкий. – М.: «Дом педагогики», 1996. – 208 с.
 25. Занюк С.С. Психология мотивации. Теория и практика мотивирования. Мотивационный тренинг /С.С.Занюк. – К.: Эльга-Ника-Центр, 2001. – 351 с.
 26. Занюк С.С. Психологія мотивації: Навч.посібник /С.С.Занюк. – К.: Либідь, 2002. – 304 с.
 27. Зеньковский В.В. Психология детства /В.В.Зеньковский. – М.: Академия, 1996. – 245 с.
 28. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д. Основы сказкотерапии / Т.Д.Зинкевич-Евстигнеева. – СПб.: Речь, 2007. – 176 с.
 29. Истратова О.Н. Справочник психолога начальной школы /О.Н.Истратова, Т.В.Эксакусто. – Изд. 4-е. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2006. – 442 с.
 30. Истратова О.Н. Справочник психолога средней школы /О.Н.Истратова, Т.В.Эксакусто. – Изд. 4-е. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2006. – 511 с.
 31. Истратова О.Н. Справочник психолога-консультанта организации /О.Н.Истратова, Т.В.Эксакусто. – Изд. 2-е. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2007. – 638 с.
 32. Каган В.Е. Практическая психология для психологов и врачей: обучающий тестовый контроль / В.Е.Каган. – М.: Смысл, Академический проект, 1999. – 807 с.
 33. Капская А.Ю. «Планета чудес». Развивающая сказкотерапия для детей / А.Ю.Капская, Т.Л.Мирончик. – СПб.: Речь; М.: Сфера, 2008. – 221 с.
 34. Келер В. Гештальт-психология. Исследование интеллекта человекоподобных обезьян. Коффка К. Основы психического развития В.Келер, К.Коффка. – М.: ООО «Издательство АСТ-ЛТД», 1998. – 704 с.
 35. Коробко С. Работа психолога з молодшими школярами / С.Коробко, О.Коробко. – К.:

- Літера ЛТД, 2008. – 416 с.
36. Крайг Г. Психология развития. – 7-е изд. /Г.Крайг. – СПб.: Питер, 2000. – 992 с.
 37. Кулагина И.Ю. Возрастная психология: Полный жизненный цикл развития человека. Учебное пособие для студентов высших учебных заведений /И.Ю.Кулагина, В.Н.Коллюцкий. – М.: ТЦ «Сфера», 2001. – 464 с.
 38. Кэдьусон Х. Практикум по игровой психотерапии /Х.Кэдьусон, Ч.Шефер. – СПб, 2000. – 416 с.
 39. Лешли Д. Работать с маленькими детьми, поощрять их развитие и решать проблемы /Д.Лешли. – М.: Просвещение, 1991. – 223 с.
 40. Максименко С.Д. Навчання і розвиток: психологічні аспекти / С.Д.Максименко // Практична психологія і соціальна робота. – 1997. – Жовтень. – С. 5 – 7.
 41. Максименко С.Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці: методологія, методи, програми, процедури. Навчальний посібник для вищої школи /С.Д.Максименко. – К.: Наукова думка, 1999. – 216 с.
 42. Максименко С.Д. Генетическая психология (методологическая рефлексия проблем развития в психологии) /С.Д.Максименко. – М.: Рефл-бук, 2000. – 320 с.
 43. Максименко С.Д. Генезис существования личности / С.Д.Максименко. – К.: Издательство ООО «КММ», 2006. – 240 с.
 44. Моляко В.А. Психологические проблемы творческой одарённости / В.А.Моляко. – К.: Высшая школа, 1995. – 52 с.
 45. Мухина В.С. Детская психология /В.С.Мухина.– СПб.: Просвещение, 1992. – 272 с.
 46. Овчарова Р.В. Технологии практического психолога образования / Р.В.Овчарова. – М.:ТЦ «Сфера», 2000. – 448 с.
 47. Овчарова Р.В. Практическая психология в начальной школе / Р.В.Овчарова. – М.: ТЦ «Сфера», 2001. – 240 с.
 48. Овчинникова Т.Н. Личность и мышление ребёнка: диагностика и коррекция / Т.Н.Овчинникова. – М.: Академический проект, 2001. – 192 с.
 49. Осипова А.А. Общая психокоррекция /А.А.Осипова.– М.: ТЦ «Сфера», 2000. – 512 с.
 50. Основы психології : Підручник / За заг. ред. О.В.Киричука, В.А.Роменця. – 4-те вид., стереотип. – К.: Либідь, 1999. – 632 с.
 51. Петрушин В.И. Музыкальная психотерапия: теория и практика / В.И.Петрушин. – М.: Изд. центр «Владос», 2000. – 176 с.
 52. Практикум по экспериментальной и прикладной психологии / Под ред. А.А.Крылова. – СПб.: Питер, 2000. – 560 с.
 53. Практическая арт-терапия: Лечение, реабилитация, тренинг / Под ред. А.И.Копытина. – М.: «Когито-центр», 2008. – 288 с.
 54. Практическая психология образования /Под ред. И.В.Дубровиной.– 2-е изд.– М.: ТЦ «Сфера», 1998. – 528 с.
 55. Практична психологія. – Вип.І: Методи вивчення особистості / Упоряд. С.І.Болтівець, С.В.Васьківська. – Суми: КМІУВ, 1992. – 132 с.
 56. Психологічна діагностика дитини / За ред. С.Максименко, Л.Кондратенко, О.Главник. – К.: Мікрос – СВС, 2003. – 112 с.
 57. Психология личности: Сборник статей / Сост. А.Б.Орлов. – М.: ООО “Вопросы психологии”, 2001. – 192 с.
 58. Психология. Словарь / Под общ. ред. А.В.Петровского, М.Г.Ярошевского. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.
 59. Психология человека от рождения до смерти / Под ред. А.А.Реана. – СПб.: ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК, 2002. – 656 с.
 60. Психотерапия / Под ред. Б.Д.Карвасарского. – СПб.: Питер, 2000. – 544 с.
 61. Работа психолога в начальной школе / [М.Р.Битянова, Т.В.Азарова, Е.И.Афанасьева, Н.Л.Васильева]. – М.: Изд-во “Совершенство”, 1998. – 352 с.
 62. Рабочая книга школьного психолога /Под ред. И.В.Дубровиной. – М.: Просвещение, 1991. –

303 с.

63. Развитие речи и творчества дошкольников: игры, упражнения, конспекты занятий / Под ред. О.С.Ушаковой. – М.: ТЦ «Сфера», 2003. – 144 с.
64. Развитие творческой активности школьников / Под ред. А.М.Матюшкина. – М.: Слово – М, 1991. – 329 с.
65. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога: Учеб. пособие: В 2 кн. – 2-е изд. /Е.И.Рогов. – Кн.1: Система работы психолога с детьми разного возраста. – М.: Гуманит. изд.центр ВЛАДОС, 1999. – 384 с.
66. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога: Учеб. пособие: В 2 кн. – 2-е изд. /Е.И.Рогов. – Кн.2: Работа психолога со взрослыми. Коррекционные приёмы и упражнения. – М.: Гуманит. изд.центр ВЛАДОС, 1999. – 480 с.
67. Роджерс К. Консультирование и психотерапия. Новейшие подходы в области практической работы: монография / К.Роджерс. – М.: Эксмо – Пресс, 2000. – 464 с.
68. Роджерс К. Искусство консультирования и терапии /К.Роджерс.– М.:Апрель – Пресс, Эксмо, 2002. – 976 с.
69. Розвиток пізнавальних процесів дитини / За ред. С.Максименко, В.Маценко, О.Главник. – К.: Мікрос – СВС, 2003. – 112 с.
70. Розвиток творчих здібностей дітей: Метод. рекомендації / За ред. Л.В.Карпенко. – Суми: Університетська книга, 2000. – 54 с.
71. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии /С.Л.Рубинштейн. – СПб.: Питер, 2000. – 720 с.
72. Скурат Г.Г. Детский психологический театр: развивающая работа с детьми и подростками /Г.Г.Скурат.- СПб.: Речь, 2007. – 144 с.
73. Солсо Р.Л. Когнитивная психология / Р.Л.Солсо. – М.: Тривола, 1996. – 600 с.
74. Степанов В.Г. Психология трудных школьников. Учеб.пособие для учителей и родителей. – 2-е изд./ В.Г.Степанов. – М.:Изд. центр «Академия», 1998. – 320 с.
75. Степанов С.С. Психология в лицах /С.С.Степанов. – М.: Эксмо-Пресс, 2001. – 384 с.
76. Стрелкова Л.П. Уроки сказки. – 2-е изд. /Л.П.Стрелкова. – М.: Педагогика, 1990. – 128 с.
77. Сучкова Н.О. Арт-терапия в работе с детьми из неблагополучных семей /Н.О.Сучкова. – СПб.: Речь; М.: Сфера, 2008. – 112 с.
78. Таланов В.Л. Справочник практического психолога /В.Л.Таланов, И.Г.Малкина – Пых. – СПб.: Сова; М.: ЭКСМО, 2002. – 928 с.
79. Тамберг Ю.Г. Развитие творческого мышления ребёнка / Ю.Г.Тамберг. – СПб.: Речь, 2002. – 176 с.
80. Тренинг по сказкотерапии / Под ред. Т.Д.Зинкевич-Евстигнеевой. – СПб.: Речь, 2000. – 254 с.
81. Фельдштейн Д.И. Психология становления личности / Д.И.Фельдштейн. – М.: Международная педагогическая академия, 1994. – 192 с.
82. Франкл В. Человек в поисках смысла /В.Франкл. – М.: Прогресс, 1990. – 368 с.
83. Франкл В. Основы логотерапии. Психотерапия и религия /В.Франкл.– СПб.: Речь, 2000. – 286 с.
84. Фрейд З. Я и Оно /З.Фрейд.– М.: МПО «МЕТТЭМ», 1990. – 56 с.
85. Фрейд З. О клиническом психоанализе. Избранные сочинения /З.Фрейд. – М.: Медицина, 1991. – 288 с.
86. Фрейд З. Сон и сновидения /З.Фрейд. – М.: Олимп; ООО «Издательство АСТ-ЛТД», 1997. – 544 с.
87. Фрейд З. Остроумие /З.Фрейд. – Д.: Сталкер, 1999. – 352 с.
88. Фрейд З. Очерки по психологии сексуальности /З.Фрейд. – Харьков: Фолио, 1999. – 381 с.
89. Фрейд З. Психоанализ /З.Фрейд. – Д.: Сталкер, 1999. – 432 с.
90. Фрейд З. Тотем и табу /З.Фрейд. – СПб.: Азбука-классика, 2005. – 256 с.
91. Фрейд З. Введение в психоанализ: Лекции /З.Фрейд.– СПб.: Азбука-классика, 2006. – 480 с.
92. Фрейд З. Интерес к психоанализу: Сборник /З.Фрейд. – Мн.: Попурри, 2006. – 592 с.

93. Фрейд З. Толкование сновидений /З.Фрейд.– СПб.:Азбука-классика, 2006. – 512 с.
94. Хьелл Л. Теории личности /Л.Хьелл, Д.Зиглер. – СПб.: Питер, 2002. – 608 с.
95. Чередниченко В.И. Трудные дети и трудные взрослые / В.И.Чередниченко. – М.: Просвещение, 1991. – 192 с.
96. Чистякова М.И. Психогимнастика /М.И.Чистякова. – М.: Просвещение, 1990. – 128 с.
97. Шевандрин Н.И. Психодиагностика, коррекция и развитие личности /Н.И.Шевандрин. – М.: ВЛАДОС, 1998. – 512 с.
98. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Підручник. – 3-тє вид. /В.М.Шейко, Н.М.Кушнарєнко. – К.:Знання-прес, 2003. – 295 с.
99. Широкова Г.А. Справочник дошкольного психолога / Г.А.Широкова. – Изд. 5-е. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2007. – 382 с.
- 100.Эльконин Д.Б. Психическое развитие в детском возрасте / Д.Б.Эльконин. – М.: Педагогика, 1995. – 416 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання - екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання – поточне тестування, державний екзамен